

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova egy lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartások, stb. intézendők.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszámítás szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

Mezőgazdaságunk és gabonakereskedelmünk érdekében.

Irta: Szalay Ottó.

Az utóbbi időben általánosak a panaszok a hazai ipar és kereskedelem fejletlensége, pangása miatt. Ennek okát sokan abban vélik felfedezni, hogy az ipari és kereskedelmi pályától a társadalom középosztálya még mindig annyira idegenkedik, hogy csak akkor adja gyermekét e pályákra, ha a középiskolák első osztályairól sem tud már tovább haladni és így sem az ipar, sem pedig a kereskedelem nem nyerhet képzett, alkotó szellemmel bíró egészséges ifjú növendéket és így marad minden a régi tepszedésben. Ez azonban csak egy okozat, melynek okát közgazdaságunk viszonyaiban kell keresnünk, mert az emberek általános anyagi jólétének főfeltételét a közgazdaság minden iránybani fejlettsége képezi. A közgazdaság fejletlensége megnehezíti az anyagi existenciát, de sőt veszélyezteti az emberek létérdekeit is, mivel a közvagyonosodást előmozdítani — az ipar- és kereskedelemnek tápot adni, erejét növelni a közgazdaság van hivatva. Azért tehát etérten kell tennünk jót, ha jól akarunk élni és teremteni kell újat, ha rossz a régi. Szükséges tehát gondoskodni első sorban arról, hogy a gabonatermeléssel foglalkozó honpolgárok a legkövetlenebb uton juttathassák feleslegeiket a fogyasztók kezeihez. A föld termőképességét illetőleg már szépen haladtunk ugyanannyira, hogy a gabonatermésünk az utóbbi időben már annyira fokozódott, hogy a nyomott gabonárákat sokan a túltermelésnek tulajdonítják. Pedig nem ez, hanem a külföldi kivétel csökkenése idézte elő a gabonárák hanyatlását; ennek oka pedig abban rejlik, hogy a magyar gabona iránt — mely minőségre nézve felette áll a velünk veszélyes versenyre kelt amerikai és oroszországi gabonának — a nyugoteurópai piacokon nagy a bizalmatlanság, melynek káros következménye az, hogy idegen pénz nagyon gyéren jut hazánkba és mert a pénzünk kevés, a mindennapi életszükségleteink fedezése után nem marad feleslegünk az ipar számára s ha akad-

nak is hazánkban itt-ott életrevaló iparvállalatok, nem igen tarthatják fenn magukat, mert nincs a termékeikre fogyasztó pénzes közönség. Így aztán az iparvállalatok vagy megszüntetik működéseiket, vagy pedig szűkebb körre szorítkoznak iparcikkeik termelésével és mintegy aláhelyezik magukat a külföldi iparosok nagy tőkéje monopoliumának és bizományi üzletbe veszik a külföldi ipar termékeit, vigasztalván magukat azzal, hogy nálunk hasonló árakért azokat előállítani nem lehet.

Ezen a veszedelmes réven jut át külföldre az a csekély pénzünk is, a melyet az ipartermek megszerzésére fordíthatunk; így p. o. csak kettőt említek meg hazánk iparágai közül — a gyapjuszövet és bőrgyártást. Ezen, — nagyobb tőkebefektetést igénylő iparágakkal hazánkban a Kárpátoktól az Adriáig alig foglalkozik néhány magyar vállalkozó iparos s ezek is idegen, leginkább osztrák gyártmányokkal látják el készleteiket és ha figyelembe vesszük azt, hogy a jól megmosott magyargyapjút métermázsánként 200 frt-ért, a nyers — illetve csak szárított marhabőrt pedig mmázsánként 65 forintért adjuk el; a szövethet pedig megvesszük mmázsáját 400 frt — a készített bőrt pedig 125 frt-ért, tehát az összehasonlítás eredménye az lesz, hogy a szövethetért cca 200 frtot, a bőrgyártásért pedig cca 60 frtot fizettünk a külföldnek, és e mellett még csak igen alsórendű árut kaptunk, mert a színe javát megtartja a külföld önmagának. Tehát odaadtuk a külföldnek nyers-terményünket és még a pénzünket is, és majdnem minden iparágára nézve áll ez a szomorú eset.

A szellemi foglalkozás után élő állami és magán hivatalnok is kénytelen nélkülözni, mert sem az állam, sem pedig a magán intézet, vagy vállalat nem rendelkezik azon anyagi eszközökkel, melyekkel hivatalnokai szolgáltatásért az őt jogosan megillető ellenszolgáltatást nyújtathatná. Így állunk a népnevelés ügyével is. A nép szegény a néptanítónak alig képes annyit fizetni, hogy a minden napi kenyere biztosítva legyen, e csekélység nagyrészt is természetben és néhány hold elhagyatott földben kapja ki, tehát a főtörékvését arra kell irányítania, hogy a csekély föld és átalattanyesztésből szerezzék meg családjá számára anyagi szükségleteit és ez a nehéz anyagi küzdelem elvonja testi és lelki erejét, fizikai idejét a népnevelés magasatos és meszesz kiható ügyétől. A gyermek odahagyja az iskolát; egyéb ismereteket nem visz magával az életbe, mint az írás és számolás legalsóbb műveleteit — sokan még azt sem. Az okszerű mezőgazdaság, állat és fatenyésztés iránti érzelmei — mely szendergő állapotban minden magyar gyermekben megvan — felébresztve nem lettek és így nagyon helyén valónak találja azt, hogy az országos, a megyei, a községi és mezői utak mentén fa ültetve és ápolva ne legyen. Holott ha a nép rendelkezne a szükséges pénzzel és a néptanítót a rendes fizetés által felmenthetné a nehéz anyagi gondoktól, mily óriási hasznát tudnának ők hajtani a nemzetnek azáltal, ha megismertetnék, szívába, lelkébe vésnék a gyermeknek a keresés igazi mesteriségét; ha mivelné a sóvány föld helyett a gyermek szívát és lelkét,

az állatok helyett pedig nevelnék a fenséges népet.

Tehát mindezen bajaink a pénzhányából erednek, a pénzhánya pedig onnan ered, hogy a mi gabonánk ma már nem igen örvend a nyugot európai piacon a régi jó keresettségnek.

(Folyt. köv.)

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház e hó 6-án folytatta a decentralizációjáról szóló javaslat részletes tárgyalását. Még mindig az 1. §. foglalt el sok időt. Ma is egyes városok székhelyisége körül forgott a vita. Nagy István, Bolgár Ferenc és Hannibál József Sopron mellett emeltek szót; Halassy Gyula, ki ez iránt módosítványt is adott be, valamint Kaas Ivor br. Besztercebányának kívántak királyi ítélőtáblát; Boross Béni az iránt adott be indítványt, hogy Arad és törvényszéki területe a szegedi, vagy a temesvári táblához csatoltassék azon esetben, ha Falk indítványa el nem fogadtatnék.

Rosner Ervin báró sikerrel védte Nagyvárad előnyét Arad fölött s meggyőzően cáfolta a Nagyvárad ellen fölhangzott kifogásokat.

A vita élesebb jelleget öltött, midőn Goda Béla Győr védelmére kelte, azt az állítást koczkatáta, hogy Sopron azért kapott az osztrák időkben kerületi főtörvényszéket, mert „gutgesunt” volt. Ezt erősen utasítá vissza Bolgár, de Goda mindazáltal fentartá a vádat s még azt is hozzátevé, hogy a győri levéltár adataival képes bizonyítani, — mit aztán Hannibál nem hagyott szó nélkül.

Erre a vita élénk helyeslések közt bezárván, Chorin előadó és Szilágyi miniszter nyomós érvekben gazdag beszédei után, melyekben az 1. §. indokolt és helyes voltát meggyőzően tüntették föl, következett a szavazás, melynek eredménye az lett, hogy a székhelyeket megállapító 1. §. az összes módosítványok és indítványok mellőzésével változatlanul fogadtatott el.

A 2. §-nál Szilágyi miniszter hozzájárulásával a ház elfogadta Kubinyi Arpád módosítványát, mely szerint a rózsahegy törvényszék területe a kassai helyett a pozsonyi táblához csatoltassék; minden egyéb módosítványt mellőzött a ház, mellőzte Boross Béniét is, mely szerint Arad, Szegedhez vagy Temesvárhoz csatoltatott volna.

E §. tárgyalása folyamán Baross miniszter tett megnyugtató nyilatkozatokat az iránt, hogy a közlekedés az arad-nagyvárad direct vasuti összeköttetés által jelentékenyen meg fog könnyebbíteni.

A 3. §. változatlan elfogadása után az ülés véget ért.

A képviselőház f. hó 7-én is a kir. ítélőtáblák decentralizációjának részletes tárgyalásával foglalkozott.

Hosszabb diskusszióra a 4. 7., 13., 15. és 19. §§. szolgáltattak alkalmat. Az ellenzéki szóznokok által megtámadott szakaszokat Chorin előadó és Szilágyi miniszter védelmezte, a ház a szakaszokat változatlanul elfogadta, csupán a 20. és 28. §§-nál fogadott el Chorintól egy-egy módosítványt.

A 13. §-hoz maga Szilágyi miniszter nyújtott be tüzetes módosítványt. E §. Szilágyi és Simonfay módosítványával együtt jelentéssel véget az igazságügyi bizottsághoz utasított, hogy arról már a másnapi ülésben referáljon.

SZEMLE.

A német birodalmi gyűlés e hó 6-iki megnyitására Vilmos császárt a királyi ház és a német fejedelmi házak itt levő tagjai, köztük Ruprecht herceg és Miksa Emmánuel bajor herceg környezték. Augusztia Viktoria császárné és a hercegnők a páholyban jelentek meg. A diplomaták páholya tömve volt. Az udvar belépésekor Moltke gróf a császárt éltette, Vilmos császár átvette Caprivi birodalmi kancellártól a trónbeszédet s érczes hangon olvasta azt el, miközben többször élénk tetszés hangzott fel, különösen a beszédnek ama részénél, melyek a munkásoknak szentelt gondoskodásáról és arról szólanak, hogy a szövetséges kormányok el vannak tökéltve, a jogrend megzavarására irányuló minden kísérlettel erőlyesen szembeszállni. A békepolitikára s a birodalmi hivatalnokok fizetésének javítására vonatkozó passzusokat is élénk tetszéssel fogadták. A trónbeszéd felolvasása után Caprivi birodalmi kancellár megnyitottnak nyilvánította a birodalmi gyűlést.

A Panicza ügyben a vádhatározatot közölték az összes vádlottakkal. Ebben konstatalva van, hogy a bukaresti orosz követtség 1888. óta Ferdinánd fejedelem és kormánya megbuktatására törekedett. A vádhatározathoz mellékelt levelek, táviratok és okmányok minden kétséget kizárólag bizonyítják, hogy az összeesküvésben részesek voltak. Zinoveo Miklós tanácsos, a pétervári külügyminiszterium ázsiai osztályának főnöke, Hitrovo, Czanov, Luiskánov, Jakobsohn, Kolapkov, és még több orosz és bolgár. A vádhatározat ezenkívül még azt is bebizonyítja, hogy Oroszország beleegyezését adta az összeesküvéshez, s nagy összegeket küldött Szófiába vesztegetési célokra. A lefoglalt chiffrózott levelezésekből az is kitűnik, hogy Oroszország részéről Demontovics tábornok volt kiszemelve arra, hogy a fejedelem bukása után Bulgáriába menjen s a kormányt átvegye. Oroszország három jelöltet akart állítani a bolgár trónra, köztük egy szlávot. Ma már minden kétségen felül áll, hogy az ügyesen szőtt és jól szervezett összeesküvés teljes átalakulást idézett volna elő Bulgáriában.

Háromszékmegye közigazgatási bizottsága május havi üléséből.

Potsa József főispán elnöklete alatt tartott ülésben a havi jelentések következőkben adatkak elő.

Apor Gábor báró, alispán előadja, hogy a közigazgatás menete április hónapban rendes volt.

A megyei tisztikar teljes létszámban volt. Gábor Péter kézdi-járási főszolgabíró 7 napi, Bokor György kézdi-járási írnok 4 napi szabadságot élveztek.

Iktatóra érkezett 1257 drb, elintéztetett 1130 darab.

Egy éves utlevél kiadott 489, 15 napos utazási igazolvány kiadott 755.

A megyei pénztár megvizsgáltván, rendben találtatott.

Tűzeset 5 esetben volt. Az összes kár értéke 7643 frt 20 kr, melyből 1873 frt biztosítva volt.

Rehák Ödön kir. pénzügyigazgató jelentése szerint: iktatóra érkezett a múlt hóról áthozott maradvékkal együtt 4793 darab, ebből elintéztetett 2369 drb.

Az általmerési jog kártalanítási ügyben az eredményt feltüntető kimutatást előterjeszti. Ezen sommás kimutatásból kivehető, hogy a beosztott 115 községből 346 igénybejelentés folyó évi április hó végéig beérkezett, eddig 111 községgel és 206 jogosulttal az igénybejelentések tárgyalattak. A tárgyalás alkalmával 77 községgel és 134 jogosulttal egyezség jött létre, 34 község és 72 jogosult igénybejelentései létre nem jött egyezség miatt a közigazgatási albizottság által letárgyalattak. Jelenleg még 4 község és 140 jogosult, nevezetesen Bereczk, Kézdi-Vásárhely, Dálnok és Előpatak községek igénybejelentésére vonatkozó egyezségi tárgyalások hátrálékban vannak.

Az egyenesadó-kivetési munkálatok előhaladásáról jelenti, hogy a III-ik osztályu keresetadóra

vonatkozó javaslatok készítése folyamatban van. A tárgyalások megkezdését a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszterium 1890. évi április hó 8-án 40,294 szám alatt kelt magas rendeletével további intézkedésig elhalasztotta.

Végül a folyó évi április havi befizetési eredményéről szóló kimutatást beterjeszti, mely szerint múlt 1889. évi április havában 71,899 frt 13 kr, folyó évi április havában 100,902 frt 82 kr, tehát a múlt 1889. évi április havi befizetési eredményen szemben 29,003 frt 69 krajczárral több folyt be.

Séra Tamás, árvaszéki elnök jelenti, hogy április hónapban az árvák létszáma volt 10,104 személy, ebből felszabadult 27 személy, április végén gyám-ság alatt maradt 10,077 személy.

A háromszékmegyei összesített gyámpénztárnak március hóról áthozott készpénze volt 2097 frt 60 kr, ehez letétt árváknak 1260 frt 48 kr, bevételt kamatokból 811 frt 53 kr, tőketörlesztésből 505 frt, takarékpénztári betétből 9000 frt, együtt 11,577 frt 1 kr, összesen bevételt 13,674 frt 61 kr, ebből kiadott 11,050 frt 98 kr, melyet a bevételből levonva 2623 frt 63 kr készpénz jött át május hóra.

Az ügyforgalmat illetőleg március hóról elintéztetett áthozott 536 ügyszám, április hónapban iktatóra érkezett 623 szám, összesen 1159, ebből elintéztetett 595 ügyszám.

Gyárfás Győző kir. mérnök április hónapról a következőkben tett jelentést:

A kir. építészeti hivatal személyzetében Weiss Ignác kir. s-mérnököt a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur május hó 1-től kir. mérnökké nevezte ki. Az államuti építkezések vezetésére Darvas Lajos kir. mérnök küldött ki.

Befejeztettek a folyamatban volt megyei építkezések közül a kézdívasárhely-kászoni utvonalon a Katrosa-híd építése, és a mikóújfalú-bazoni utvonalon 0—1 km. szakaszán a partvédő köhányás s a felülvizsgálat iránt intézkedés történt.

Munkába vétetett a kézdívasárhely-kászoni utvonalon a 6. átereszt, a kézdívasárhely-torjábüdös-bükszádi utvonalon 20 km. szakaszán a Bálványosvár-patakhid újból építése, állandó felügyelet mellett, továbbá a szemerja-hídvég-baróthi utvonalon a 38., 41. és 50. számú műtárgyak felszerkeztetésének megújítási munkái. Jövőhagyott szerződés alapján, a kászoni utvonalon levő 1. és 4. számú műtárgyak helyreállítási munkái közelebből fognak ádatadni.

Allami építkezések közül folyamatban van a brassó-otzói államut 88—89. km. szakaszán a Rákóczivár mellett levő csuszamlós hegyoldal biztosítása, hol az előmunkálatok után három levezető szivárgó tárna köhányása és rözsefödése elkészült s jelenleg keresztitárna kiemelése és a védőfal kőanyagának előkészítése van munkában.

Árlejtés tartatott a 4. sz. Feketeügy-híd helyreállítására nézve, melynek eredménye jövőhagyás alatt áll. A 82. és 83. számú átereszek felhagyásával levezető árok építése iránt árlejtés alapján kötött szerződések jövőhagyásra a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz terjesztettek fel s a 78. számú hid újból építésére vonatkozó árlejtési hirdetmények kibocsáttattak.

Végül tisztelettel jelentem, hogy a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur, 1890. évi április hó 12 én kelt 21,802. szám alatt a közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. törvény-cikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában kiadott rendelete szerint a törvény életbeléptetése napjára 1890. május hó 15-ik napja határozatott meg. A kiadott utasításához képest az első 1891. és 1892. évekre szóló költségelőirányzat megszerkesztése előkészítendő lévén, ezen ügyben külön tárgyalás fog az ülés folyamán sorra kerülni.

(Folytatása következik.)

A brassó-háromszéki vasut.

(Az engedélyokmány.)

(Folytatás.)

9. §. A pálya műszaki felülvizsgálatát a kereskedelmi m. kir. miniszter rendeli el. A mennyiben az időjárási viszonyok megengedik, a pálya műszaki felülvizsgálata az építkezések

teljes befejezése és a felülvizsgálati tervek bemutatása után, engedélyesek kérelmére azonnal el fog rendeltetni.

10. §. Engedélyesek kötelesek a jelen engedélyokmány kiadása előtt 150,000 frt, azaz: egyszázötvenezer forintnyi biztosítékot készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a m. kir. központi állampénztárnál letenni.

Ezen biztosíték csak a pálya műszaki felülvizsgálatának eredményes befejezése után, s illetőleg a műszaki felülvizsgálat eredményének a kereskedelemügyi m. kir. miniszter részéről történt helybenhagyása alkalmával adatik vissza. Egyébiránt e biztosíték a műszaki felülvizsgálat alkalmával megállapított hiányok teljes pótlásáig, illetőleg a jótállási határidők lejártáig egészben vagy aránylagos részben visszatartható.

11. §. Az engedélyezett zernest-brassó-kézdívasárhelyi fővonal üzletének kezelését az 1880. évi XXXI. t.-cz. 8. § ának b) pontja, illetve az 1888. évi IV. t.-cz. 6. § ának a) pontja alapján engedélyesek — a kereskedelemügyi m. kir. miniszter jóváhagyásával — az engedély egész tartamára a m. kir. államvasutak igazgatóságára ruházván át, az e részben megkötött szerződés a jelen engedélyokmány kiegészítő részét képezi.

Ellemben a közúti vasutként kezelendő brassó-hosszafalusi szárnyvonal üzletét engedélyesek saját kezelésükben is megtarthatják.

12. §. A menet- és szállítási díjak az engedélyezett fővonal számára a következőleg szabotnak meg:

a) A személyforgalomban legmagasabb árszabási tételként személy- és kilométerenként a magasabb osztályban 5 kr, az alsóbb osztályban pedig 3 kr szedhető be.

A magasabb osztályt használó utasok legalább is az e sörangú vasutakon használatban levő II-od osztályu, illetőleg ezeknek megfelelő berendezésű kocikban szállítandók.

A mennyiben engedélyesek három kocsiosztályt rendeznének be, a közbeeső osztályért, személy- és kilométerenként 4 kr díjtétel szedhető be.

b) Uti podgyásznál és gyorsarunál, melynek 10 kg.-nyi súlytetelekre fölfelé kikeríthetők, 10 kg. és kilométerenként 0.40 krnyi legmagasabb díjtétel alkalmazható. Uti podgyásznál szabad súly nem követelhető.

c) Az áruk szállításánál alkalmazható legmagasabb árszabási tétel kilométerenként és 100 kilogrammonként az I. darabaru-osztályban 0.90 kr, a II. mérsékelt darabaru-osztályban 0.60 kr, és a terjedelmes áruk után 1.20 kr.

A kőszén, vaskő, só, tüzi és épületfa, trágya, kő, mész és téglá, teljes kocsiakományokban kilométerenként és 100 kilogrammonként legfeljebb 0.50 kr díjtétel mellett szállítandó.

A kocsiakományokban feladásra kerülő egyéb árukra nézve, a mérsékelt darabaru-osztály fennbibi tétele szolgál legmagasabb díjtélenként.

Az élő állatokra nézve a m. kir. államvasutak vonalain fennálló viteldíjak és díjszabási határozományok nyrendnek ugyan az engedélyezett helyi érdekű vasutakon is alkalmazást, a mennyiben azonban engedélyesek az élő állatok szállítása iránt a m. kir. államvasutakkal egyetértésre nem juthatnának, a szállítási díjtételeket a kereskedelemügyi m. kir. miniszter határozza meg, mely meghatározásnak az engedélyesek magukat alávetni kötelesek.

Az áruk osztályozása s a többi szállítási határozományok tekintetében, valamint a kezelési és mellékilletékek s végül a hullák, hiutók, külön vonatok viteldíjaira nézve, a m. kir. államvasutak vonalain fennálló határozományok és szabályok alkalmazandók.

Engedélyesek az általuk építendő fővonal üzletét mindenkor olykép kötelesek vezetni, hogy díjszabási intézkedéseik a hazai ipar és termelés érdekeivel összhangban legyenek.

Ezen célból engedélyesek különösen kötelezik magukat:

1. hogy mindazon kedvezményeket, melyeket külföldi cikkek behozatalára vagy átvitelére nézve engedélyesnek, egyuttal a hazai termékeknek is engedélyezni fogják, ha a vonalukon legalább ugyanolyan távolságra szállítatnak, mint a kedvezményezett külföldi cikkek;

2. hogy a külföldi cikkek behozatalára vagy átvitelére, soha alacsonyabb díjtételt vagy díjrésztet engedélyezni nem fognak, mint a milyen ugyanazon rendeltetési helyre szállított hasonló hazai cikkek után, valamely közelebb fekvő állomásról szednek;

3. hogy az adriai kikötők felé irányuló forgalomban vonalukon mérsékléseket csupán a hazai kikötő javára fog engedélyezni;

4. a m. kir. államvasutakon a személy- és podgyász díjszabás tekintetében életbe léptetett új rendszerhez engedélyesek saját vonalukat illetőleg, a saját állomásaik közötti forgalom kivételével csatlakozni kötelesek.

A szárnyvonala sziutend ugyanazon maximális díjszabási tételek alkalmazandók, mint a melyek

fentebb a fővonalra nézve megállapítván, mindazonáltal oly eltéréssel, hogy a szárnyvonalon a Brassó sz. kir. város belterületén mozgó személyforgalomban, a díjtételek 2 kilométer mint legcsekélyebb távolság után szedhetők be.

Mihelyt az engedélyezett pályaszabályzat jövedelme három egymást követő éven át a fennebbi 7. §-ban megállapított tényleges építési és berendezési tőke 7%-át meghaladja, jogában állandó a kereskedelemügyi m. kir. miniszternek — az engedélyesek meghallgatása mellett — a díjszabásokat megfelelőleg leszállítani.

Azon esetre, ha a törvényhozás a díjszabási ügyet az összes hazai vasutakra vonatkozólag szabályozná, ezen szabályozás, tekintet nélkül a jelen engedélyokmány határozataira, az engedélyezett vasutakra is érvényes leend.

13. §. Az előző § értelmében meghatározott díjszabási tételek engedélyesek által időközben egészben, vagy csak a tárgyak egyes nemeire, a vasut egyik vagy mindkét irányában, minden szállítási távolságra egyenlően vagy a távolság növekedésével nagyobbodó mérvben leszállíthatók.

Az ékként leszállított díjszabási tételek az előbbi mértékre ismét felemelhetők ugyan, mindazonáltal e felemelés csak a szabályoszerű kihirdetés napjától számított három hó múlva lép hatályba.

Minden szállítási kedvezmény a fennálló szabályok értelmében előzetesen kihirdetendő és abban ugyanazon feltételek alapján mindenki egyaránt részesítendő.

Különfélék.

— **Időjárás.** Azt tartja a székely gazda, hogy májusban nem árt, — ha mindennap esik is. Időjárásunk a gazdáknak ugyancsak kedvére jár, mert az ég gyakran és pazarul ontja áldásait. Aból az esőből, melynek minden cseppje aranyat ér, ha nem épen mindennap, de minden héten kapunk eleget. A fagyos szentekhez készülődik időnk, mert a légkör lehült s a hőmérséklet naponként száll.

— **Májális.** A »Kézdivásárhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület« saját pénztára javára 1890. évi május hó 18-án a Nagy Ferencz ur féle ligetben czéllövészettel, különféle sportmultságokkal és tánczcsal összekötött kósarás májális-t rendez. Belépti-díj: személy-jegy 50 kr, család-jegy 1 frt 50 kr. Gyülekezési hely a tanácsháznál. Indulás zeneszóval pontban d. u. 2 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a májális az Unió-kerti színpadon fog megtartatni.

— **Jégeső.** Kézdi-Polyán község hatán e hó 9-én ismét jég hullás volt esővel felváltva, mely a multkorinál sokkal nagyobb alakban hullott le oly nagy mennyiségben, hogy a kerti veteményeket és a fák virágait némileg megrongálta.

— **Munkás-sztrájk a brassói cukorgyárban.** A majdnem egész Európában folyamatosan jött munkásmozgalom most Brassóban is hullámokat kezd verni. E hó 6-án, a cukorgyár által tetemes költséggel a nyár folyamára felfogadott mezei munkások között zavargás ütött ki. A munkások megtagadták a munkát, egy részük erőszakkal a cukorgyár irodájába behatolt és fenyegetőleg követelte a munkakönyvek kiadását, úgy, hogy az igazgatóság kényszerítve volt rendőrséget requirálni. Egy nyomban kiküldött rendőr-őrs segítségével sikerült a mozgalmat elnyomni és a fővezetők, valamint a legellenesgütlőbb munkások letartóztattak és a városkapitánysághoz bekísértettek, mely utóbbi, tekintettel arra, miszerint az igazgatóság a büntető eljárástól elállott, a vezetők megbüntetését, esetleg kiutasítását elhatározta.

— **A király mondta.** A király ő felsége kifejezte abbeli kívánságát, hogy Budapest, Bécs és Prága hatóságai ne rendezzenek Valéria főhercegnő menyegzője alkalmából nagy ünnepségeket, hanem fordítsák az erre szánt összegeket jótékony célokra.

— **Curiozum.** Egy hivatalos beadványból kiveszük át a következő megindító sorokat: „Alázatos tisztelettel vagyok kényszerítve a tks... farszati fájdalomteljes panaszom sérelmeimvel — kihallgatásomért esedezem az alábbiakban: Engem alázattal alattitartat férjem futásfalvi... már régóta brutális és állatias módon, embertelenül szívet rázó vandal kínzások között van — durva ültegekkel s gyilkoló szerekkel és a házától üldöz. A józan érzelmű szívet a végig sértő és undorteljes kitörés kifakadása dühének határtalan féktelenségének nyomai az ide... alatt csatolt orvosi látlelet alapján világosan igazolt.” Oh van-e

birói szív, mely ily keserű panaszra meg nem lágyulna?

— **Figyelmeztetjük t. olvasóinkat,** hogy a jelenleg forgalomban levő, 1882. évi január 1-ről keltezett 1 oszt. ért. forintból szóló államjegyek valamennyi m. kir. állami pénztárnál és hivatalnál csak 1890. évi június hó 30-ig fogadtatnak el fizetesképen.

— **Stanley ünneplése.** A londoni földrajzi társaság e hó 6-án este fényes ünnepet rendezett Stanley és kísérei tiszteletére az Albert-Hallban. Az óriás terem, mely nyolcezer emberre van szánva, az utolsó zugig zsufoltan megtelt a legfényesebb társasággal. A hölgyek ragyogó öltözetekben jelentek meg. A pódium hátterét Közép-Afrika óriási térképe fődte. Ez előtt ült Stanley, környezve tisztjeitől, a welszi és az edinburgi hercegektől. Stanley egy óra hosszáig tartott felolvasásban ismertette expedíciójának geográfiai sikereit. Felolvasásának legszebb része a majdnem áttörtetlen rengeteg, Kongó-erdő leírása volt, a melynek törpelakói már öt évezred óta taúáznak e helyen.

— **Modern erkölcs tanító:** Mi történik azokkal az emberekkel, a kik felebarátjaikat meglopják, vagy megcsalják?

Tanítvány: Megszöknék Amerikába.

— **Büvészet.** Maximilián antispiritista ur, ki 10 évvel ezelőtt itt volt és nagy tetszéssel tartotta előadásait, városunkba érkezett és ma vasárnap tartja utolsó előadását. Vele van Miss Amália Barnum, a ki a mythologia köréből mutat be érdekes márványszobrokat, érdemes megnézésre.

— **A fantázia netovábbja.** Nem kell semmi magyarázat az alábbiakhoz, így is jókat lehet kacagni rajta. A Novoje Vremja orosz újság Argies álnevű bécsi tudósítója a május elsei munkásünnepéről a következő tudósítást küldte lapjának, mely azután hűségesen lenyomatta az egészét. Ime: „Május 1-én a florisdorfi munkások megtámadták Bécs városát s csak az összes tüzserég tudta őket visszaverni. A bécsi munkások ugyanekkor két börtönt ostromoltak, s ki akarták szabadítani az elfogott munkásokat. A katonaság nem birt a lázadókkal s ezért Budapestről is az osztrák fővárosba vitték a katonákat, sőt mikor a haderő még ekkor is gyenge volt, Bécsbe rendelték az okkupáló csapatokat is Boszniából és Herzegovinából. Már azt is elhatározták a fenyegetett osztrák fővárosban, hogy a német császárhoz folyamodnak segítségért, s megkérik, hogy Bécs felmentésére küldje Ausztriába Luitpold regensherceg bajor hadtestét. Albrecht főherceg május 1-én egész nap lovon ült, s a várost bejárva, bátorította a katonákat.” S így megy ez tovább még jó hosszan. De elég ebből ennyi.

— **Nyilvános köszönet.** Woldorfi mélt. Benedek István m. kir. honvéd alezredes tiszteletére e hó 6-án rendezett közvacsora alkalmával Kézdi-Vásárhely városi járdája lerakásának költségeire Ponory Sándor kir. törvényszéki elnök 5 frt, Benedek István alezredes 5 frt, Gillyén Árpád százados, cs. és kir. kamarás 5 frt, Szöcs őrnagy 1 frt, Egy kis jó kedvű társaság Szentiványi Kázmér százados helyett 1 frt 20 krt, Szentiványi Kázmér százados 1 frt, dr. Kovács alügyész 1 frt, dr. Sinkovics Aurél ezredorvos 1 frt adománynyal szíveskedtek járulni; nyilvános téren is szeretésnek érzem magam e szíves adakozásért köszönetemet nyilvánítani. K.-Vásárhelyt, 1890. május 9. Bartók Károly, polgármester.

Nyilatkozat. Alattirt kinyilvánítom, hogy polgármester tks Bartók Károly úrtól mai napon 21 frt 20krt mint szíves adományt a járdá lerakásának költsége fedezésére átvettam, mely összeg a városi közmunka váltásághoz csatoltatott. Szabó Dénes, gazdasági tanácsos.

— **A revolver.** Minap egy öngyilkosjelölt ájultságából felécsudott, kiugrott az ágyból, előkereste a revolvert s bosszankodva vágta a földhöz:

— Ezek a mostani revolverek nem érnek egy fületlen gombot!

Igy szólt s haragtól hevülten, nagy léptekkel járt föl és alá a szobában. Az a gondolat, hogy a revolver, melyért ő 4 frt 75 krt fizetett, még annyit sem ér, mint a fületlen gomb, egészen kihozta sodrából. Szédülés, a mit elkövetnek; ő kifizeti a revolvert becsületesen, aztán jöhiszemüleg belelő az ötödik oldalbordájá alá s nem hal meg, sőt az egy napi pihenés után jobban érzi magát, mint valaha.

A földhöz csapott revolver ezután újra az asz-

talra kerül s az öngyilkosjelölt által becsomagolattatik. A csomagba levélkét rejt. A levélke, melyet elejtettek a folyosón így hangzik:

»Uram! Hogy mer ön ily revolvereket árulni? Az ön revolvereivel a jöhiszemű emberek csak blamirozzák magukat. Kérem vissza a 4 frt 75 kromat.«

— **Borzasztó tűzvész egy örültek házában.** Montrealból (Kanada) szörnyű hírek érkeznek a Longue-Point-i örültek házában kitört tűzvészről. A longue-pointi örültek háza egyike volt a legnagyobb intézeteknek s csak néhány év óta készült el teljesen. Körülbelül egy millió dollárba került. A tűz e hó 6-án déltán keletkezett egy betegnek a szobájában. Minthogy a tűz kitörésekor nagy vihar dühögött, az épület csakhamar egészen lángokban állott. Iszonyu volt a szegény örültek helyzete, a kik az ablakokhoz rohantak s kétségbeesve rázták a vasrostélyt. Az ápolók, meg a tűzoltók behatoltak az égő épületbe, hogy őket megmentse, de valósággal véres harcokat kellett vívniok, hogy a dühögőket kivezethessék a lángok közül. Egy vallásos örült, egy ezredesnek a neje, látszólag nyugodtan távozott az épületből, de mikor a tüzet megpillantotta, egyszerre így kiáltott fel: „Ime az üdvösség! látom az eget!” s azzal a lángok közé futott, hol csakhamar összeégett. Eféle jelenet több is történt. Egy örült megtámadta az ápolóját, a ki ki akarta menteni s kettő harapta a gégejét. Az ápoló a helyszínén halva maradt. Ezután az örült véres tajtékot köpködvé kifutott a folyosóra s minthogy ott is emberek voltak, neki futott egy ablaknak, honnan kiugrott. Természetesen összetörte magát. Sok örült utánmozta a rettentő példát. Némelyek azzal akartak menekülni a veszedelemből, hogy elbujtak. A tébolyda 1300 beteg közül 180 a lángok közt veszett. Körülbelül 100 ember súlyos égési sebeket szenvedett. Sokan közülök borzasztó kínok közt haltak meg. Az asszonyok különösen makacsok voltak, annyira, hogy közülök egyetlen egyet sem lehetett megmenteni. Valamennyi a lángok közt pusztult el. Azt hiszik, hogy a tüzet valamelyik örült gyújtotta. A személyzet közül többen az égő épület romjai közt lelték halálukat. Most néhány száz elszabadult örült barangol a környéken, a kiket nem sikerült eddig összefogdosni.

— **Értesítés.** Több felől nyilvánuló érdeklődés folytán kijelentem, hogy a sajtó alatt levő »Harcz önmagunk ellen« című 1 kötetes történelmi regényemre az előfizetést 1 frtjával június végéig meghosszabbítottam. Julius 1-én tal bolti ára 1 frt 30 kr leend. Szívesen kérem tehát ivtartóimat, hogy addig az előfizetéseket beküldeni annál inkább szíveskedjenek, mivel azon túl t. előfizetőim névsorát nem közölhetném. A mű csinos kiállításáról kezeskedik t. Szabó Albert ur helybeli jöhirű nyomdája. Kézdi-Vásárhelyt, 1890. május 10-én Székelyné Incze Sarolta.

A közönség köréből.*

Elismerő nyilatkozat.

Valóban kellemes köteleességet teljesítek, midőn az

„Adriai biztosító-társulat“-nak,

melynél a közebről leégett gazdas. szeszgyári épületem biztosítva volt, őszinte és kiváló köszönetet mondok.

Nevezett társulat erdélyrészi vezérfelügyelője, Székula Akos ur, magyarországi igazgatóságának megbízásából, kárjelentésem utáni 24 óra múlva itt megjelent, károm felvételeit nyomban és a legnagyobb megelégedésemre eszközölte és az épületért járó 6423 frtnyi kározszeget kezeimhez készpénzben már ki is fizette.

Nem fogom elmulasztani az „Adriai biztosító-társulat“-ot, velem ezuttal másodízben tanusított, nagyon is méltányos eljárása következtében köreimben a legmelegebben ajánlani; egyuttal felhatalmazom jelen soraimnak oly felhasználására, mi által az amúgy is kedvezően ismert fentnevezett biztosító-intézet érdekei netalán előmozdittatnának.

Kelt Bonyhán, 1890. április 25-én.

Gr. Bethlen Árpád s. k.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Piaczi árak

Kézdi-Vásárhelytt, május 8-án.

Buza (tisza)	hektóliterenkint	6 frt 80 kr
" (elegy)	"	— frt — kr
Rozs (tisza)	"	4 frt 30 kr
Rozs (elegy)	hektóliterenkint	— frt — kr
Arpa (tisza)	"	4 frt 20 kr
Arpa (elegy)	"	— frt — kr
Zab	"	3 frt — kr
Törökbuza	"	4 frt 20 kr
Kása (köles)	"	9 frt — kr
" (arpa)	"	16 frt — kr
Borsó	"	6 frt — kr
Lenese	"	9 frt — kr
Fuszulyka	"	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	"	1 frt 20 kr
Marhahus	kilogr.-kint	— frt 36 kr
Disznóhus	"	— frt 40 kr
Juh-hus	"	— frt — kr
Szalonna	"	— frt 64 kr
Faggyu (nyers)	"	— frt 20 kr

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Színes selyem szövetek méterenkint 60 krtól 7 frt 65 krig.

sima és mintázott (2500 különféle szín- és mintában)küld ruhadarabonként és méterenként portó- és vámmentesen G. Henneberg gyári raktára Zürichben. Levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sz. 2418. tlkkvi.

1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy kézdivásárhelyi ifj. Bándi István végrehajta-

tónak, kézdivásárhelyi Turóczy Bálint végrehajtást szenvedő elleni 10 frt tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Kézdi-Vásárhelyhatáran fekvő, a kézdivásárhely-kantai 210. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 390¹/₂, 390¹/₂ hr. sz. a. ingatlanra az árverést 450 frtban ezennel megállapított kikiáltási árlan elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi július hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el adatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át tlkvi testenként készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3533. sz. akelt ig. ü. min. rendelet 8.§-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy

az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság kirendelt egyes bírója 1890. évi ápril hó 16-án

Gaál István,
kirendelt egyes bíró.

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető háziszser meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát” című kis íratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszab, reménytelonnek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete Lipcsében ingyen megküldi.

Hirdetmény.

A Kézdivásárhelyi Takarékpénztár igazgatósága értesíti a tőkét elhelyező közönséget, hogy folyó 1890. évi július hava első napjától mind az elhelyezett, mind az elhelyezendő töke után 5% kamatot fizet. Az állami adót az intézet hordozza.

Kézdi-Vásárhelytt, 1890. május 7.

Az igazgatóság.

1—3

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1889. november hó 1-től. PREDEAL—NAGY-VÁRAD. Érvényes 1889. november hó 1-től.

Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat	Á l l o m á s o k	Vegyes vonat	Sze-mély-vonat	Gyors-vonat
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Szeben felé)	(érk. ind.)	11.24 11.39	11.49 11.59
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.54 5.20	7.07 7.28	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.13 1.17	1.17 1.47
Botfalú	"	5.37 5.57	7.44 7.58	Nagy-Enyed	(érk. ind.)	2.18 2.11	2.11 2.46
Földvár	"	6.15 6.35	8.09 8.24	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	3.14 3.27	2.56 3.27
Mogyorós	"	6.43 7.02	8.29 8.44	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	4.01 4.01	3.30 3.30
Apáczá	"	7.31 7.51	9.07 9.19	Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	5.56 6.45	5.08 5.32
Kőpecz	"	8.14 8.38	9.38 9.52	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	11.04 11.19	8.42 8.47
Ágostonfalva	"	9.09 9.33	10.16 10.29	Budapest	(érk. ind.)	6.30 6.30	1.55 1.55
Alsó-Rákos	"	9.43 10.04	10.36 11.38				
Homoród	"						
Kacza	"						
Erked	"						
Bene	"						
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	(érk. ind.)						
Szegesvár (vendéglő)	(érk. ind.)						
Medgyes	(érk. ind.)						

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délután 2 óra 34 perczkor

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.

Héjasfalva indul reggel 6.45

Székely-Keresztur 7.28

Nagy-Gálambfalva 8.18

Bögöz 8.40

Székely-Udvarhely érkezik reggel 9.12

Székely-Udvarhely indul este 6.00

Bögöz 6.33

Nagy-Gálambfalva 7.09

Székely-Keresztur 7.46

Héjasfalva érkezik este 8.18

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.